

NYÍREGYHÁZI
EGYETEM

ÁLTALÁNOS TÁRSADALOMFÖLDRAJZ I.:

Tantárgy leírás:

A társadalomföldrajz ismeretanyagát, s az egész Földön érvényes folyamatait, azok törvényszerűségeit tekinti át: demográfiai folyamatok és jelenségek a Földön, azok regionális különbségei és hatásai.

Tematika:

1. hét: A földrajz tárgya, tagolódása, a társadalmi földrajz fejlődése
2. hét: A népességföldrajz tárgya, feladatai
3. hét: Természet és társadalom
4. hét: Az emberiség eredete és elterjedése
5. hét: A világ népességének alakulása
6. hét: A Föld és az emberiség
7. hét: A Föld népességének területi eloszlása
8. hét: Az urbanizálódás történelmi folyamata
9. hét: A népesség struktúrája
10. hét: A népesség társadalmi-foglalkozási összetétele
11. hét: Humán erőforrás
12. hét: A népesség nyelvi, etnikai összetétele
13. hét: A népesség vallási összetétele
14. hét: A népesség mozgásai

Kötelező irodalom: Becsei József 2007: Népességföldrajz, Ipsilon Kft., Békéscsaba

Megszerzett ismeretek értékelése:

A TÁRGY KOLLOKVIUMMAL ZÁRUL (SZÓBELI VIZSGA), A, B, C VIZSGA LEHETŐSÉGGEL.

A VILÁGGAZDASÁG FOLYAMATA ÉS MŰKÖDÉSI ZAVARAI:

Tantárgy leírás:

A világgazdaság centrum-periféria fejlődési elmélete alapján, valamint a globalizációs évszázad új kihívásaira adott sajátos válaszok segítségével vizsgálja a centrum országok, a félperifériák és a differenciálódó fejlődő régiók (harmadik és negyedik világ) sokoldalú kapcsolatrendszerét.

Valamint foglalkozik globális problémákkal, a természet és a társadalom kapcsolatrendszerének átfogó áttekintésével.

Tematika:

1. hét: A világgazdaság története
2. hét: A világgazdaság globalizációja
3. hét: Globalitás és Lokalitas
4. hét: Világmodellek
5. hét: Globális Problémák: Túlnépesedés
6. hét: G.P.: Észak-Dél dichotómia
7. hét: G.P.: Anyag és Energiaválság
8. hét: G.P.: Civilizációs ártalmak
9. hét: G.P.: Globális felmelegedés
10. hét: G.P.: Élelmezés
11. hét: G.P.: Elszivatagosodás
12. hét: G.P.: Hulladék gazdálkodás
13. hét: G.P.: Tengerek szennyezése

Kötelező irodalom: Tóth József: Általános társadalomföldrajz I.-II., Nordex Kft. – Dialóg Campus Kiadó, 2002

Megszerzett ismeretek értékelése:

A TÁRGY KOLLOKVIUMMAL ZÁRUL (SZÓBELI VIZSGA), A, B, C VIZSGA LEHETŐSÉGGEL.

POLITIKAI FÖLDRAJZ ÉS SZOCIÁLGEÓGRÁFIA:

Tantárgy leírás:

A Politikai- és szociálgeográfia elméleti alapjaira építve az előadás témája a regionális politikai földrajz. Célja, hogy a hallgatók megismerjék az egyes európai nagyrégiók, valamint a többi kontinens politikai földrajzi viszonyait, problémáit, képesek legyenek értelmezni a világpolitikában és a világgazdaságban különböző szinteken végbemenő földrajzi folyamatokat.

Tematika:

1. hét: A szociálgeográfia elméleti alapjai (fogalma, tudomány-rendszertani helye, rokontudományai, tudománytörténete, főbb irányzatai, módszertani kérdései)
2. hét: A társadalmi alapfunkciók térbeli rendszere
3. hét: A politikai földrajz és a geopolitika definiálása, tudomány-rendszertani helye, rokontudományai, tudománytörténete
4. hét: Az állam politikai földrajzi vizsgálata
5. hét: A határok kérdése
6. hét: Az államok magterülete, a fővárosok
7. hét: A világpolitika (hegemón) ciklusai
8. hét: A globalizáció politikai földrajzi oldala, a transznacionális vállalatok szerepe
9. hét: A nemzetközi politikai szervezetek a globális világban
10. hét: A választási földrajz
11. hét: A választási földrajz rendszermodellje
12. hét: A magyar parlamenti választások földrajzi jellemzői (1990-1998).
13. hét: Imperializmus, gyarmatosítás, dekolonizáció: Gyarmatbirodalmak létrejötte, felbomlása, utóélete.
14. hét: Nemzetközi kereskedelem. Gazdasági integráció. Globális kormányközi szervezetek. Regionális és szubregionális szervezetek. Land-locked ("szárazföldbe zárt") államok.

Kötelező irodalom: Bernek Ágnes (szerk.) (2002): A globális világpolitikai földrajza, Nemzeti Tankönyvkiadó

Megszerzett ismeretek értékelése:

A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

ANTROPOGÉN ÉS TERMÉSZETI VESZÉLYEK:

Tantárgy leírás:

Az antropogén tájformálás folyamatainak rendszerezése: a beavatkozás típusa, a forma típusa és a beavatkozás jellege alapján.

Tematika:

1. hét: Az antropogén tájformálás tudomány-rendszertani helye, kapcsolatai.
2. hét: Az antropogén geomorfológia tárgya és rendszere
3. hét: Az energiahordozók bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
4. hét: Az építőipari és egyéb nyersanyagok bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
5. hét: A települések és a tájatalakítás kapcsolata
6. hét: A közlekedés és az ipar tájformáló és antropogén geomorfológiai sajátosságai
7. hét: A szántóföldi művelés és a kertgazdálkodás tájformálása és geomorfológiai vonatkozásai
8. hét: A legelő és gyepterületek tájformáló hatása és antropogén geomorfológiai problémái
9. hét: Az erdőirtás táji és geomorfológiai hatásai
10. hét: A vízgazdálkodás tájformáló és antropogén geomorfológiai vonatkozásai
11. hét: A hadászat és a honvédelem táji és antropogén geomorfológiai emlékei
12. hét: Egyéb antropogén geomorfológiai és táji problémák: turizmus, sport
13. hét: Antropogén folyamatok táji és geomorfológiai hatásai szélsőséges természeti környezetekben
14. hét: Az ember felszínformáló tevékenységének kvalitatív és kvantitatív értékelése

Kötelező irodalom:

Borsy Z. szerk. 1993. Általános természetföldrajz. – Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. –p. 500-518. (A társadalom hatása a földfelszínre).

Dávid L. – Szabó J. szerk. 2006. Fejezetek az antropogén geomorfológiából. – Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó – 318 p

Megszerzett ismeretek értékelése:

A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

KONTINENSEK FÖLDRAJZA II.

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A Kontinensek földrajza II. c. stúdium részletesen foglalkozik az ázsiai kontinens társadalomföldrajzával, a természetföldrajzi adottságaival, ezek hatásával a kitermelő iparra, az energiagazdálkodásra, a feldolgozóiparra, a mezőgazdaságra és a szolgáltatások (pl. vonalas infrastruktúra) egyes ágazataira. Ázsiában meglévő sajátos képződményeinek bemutatása és értékelése komplex term. földrajzi vizsgálatok keretében.

Tematika:

- 1.hét: Ázsia társadalmi-gazdasági sajátosságai
- 2.hét: Ázsia természeti földrajza
- 3.hét: Japán komplex jellemzése és világgazdasági szerepe
- 4.hét: A kis és nagy tigris országok szerepe és helye a világgazdaságban
- 5.hét: Kína társadalmi-gazdasági fejlődése, világgazdasági szerepe
- 6.hét: Kína mezőgazdasága
- 7.hét: Kína bányászata és ipara
- 8.hét: India társadalmi-gazdasági fejlődése, világgazdasági szerepe
- 9.hét: A kőolaj és az OPEC világgazdasági szerepe, jelentősége
- 10.hét: Törökország komplex földrajzi jellemzése
- 11.hét: Szaúd-Arábia komplex földrajzi jellemzése
- 12.hét: Kaukázus-vidék komplex földrajzi jellemzése
- 13.hét: Belső-Ázsia természetföldrajza
- 14.hét: Irán komplex földrajzi jellemzése

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Probáld Ferenc (szerk.): Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 2001.
- Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó Budapest, 1989.

A TÁRGY KOLLOKVIUMI JEGGYEL ZÁRUL!

FÖLDRAJZI KUTATÁSI MÓDSZEREK ÉS TUDOMÁNYTÖRTÉNET

Tematika:

- 1.hét: A földrajz kétirányú fejlődése
- 2.hét: A földfelszín és a földrajzi burok
- 3.hét: A földrajzi burok kiterjedése, a földrajzi vizsgálatok térbeli határai
- 4.hét: A matematika és a csillagászati földrajz
- 5.hét: A földrajz viszonya más tudományokhoz
- 6.hét: A földrajz munkamódszere
- 7.hét: Felfedezéstörténet és tudománytörténet
- 8.hét: A természeti népek földrajzi ismeretei
- 9.hét: A legrégebbi öntöző gazdálkodású társadalmak földrajzi ismeretei
- 10.hét: A feudális középkor földrajza
- 11.hét: Az arab geográfia
- 12.hét: A nagy felfedezések kora 1.
- 13.hét: A nagy felfedezések kora 2.
- 14.hét: A nagy felfedezések kora 3.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Mendöl Tibor (szerk.): A földrajztudomány az ókortól napjainkig, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 1999.

A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

FÖLDTUDOMÁNYI ALAPISMERETEK II.

Tematika:

A tantárgy átfogó ismereteket kíván nyújtani a földrajzi burok legátfogóbb folyamataitól, azok környezetre gyakorolt hatásairól.

A tárgy tartalma:

1. hét: a külső és belső erők felszínalakító tevékenységének általános áttekintése
2. hét: A Föld belső felépítésének ismertetése
3. hét: A Földfelszín fejlődésének történeti áttekintése
4. hét: A lemeztektonika elméletének kialakulása, lényegi áttekintése
5. – 6. hét: A vulkanizmus főbb ismérveinek és a vulkán tipológiának az ismertetése, földrengésekkel kapcsolatos szeizmológiai ismeretek áttekintése
7. hét: A külső erők típusainak áttekintése, szerepük a felszínformálásban
8. hét: A jég felszínalakító munkájának és a periglaciális területeken jelentkező folyamatoknak az ismertetése
9. hét: A szél felszínalakító munkájának ismertetése, homok és lösz területek általános jellemzői
10. hét: A víz (tenger, folyó) felszínalakító munkájának ismertetése, folyó torkolat, tenger és tengerpart típusok rövid ismertetése
11. hét: Tömeg mozgásos folyamatok (omlás, csuszamlás, kúszás, folyás) ismertetése
12. hét: A légkör felépítése

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Szabó J. - Gábris Gy. (szerk.): Általános természetföldrajz I.-II. ELTE Eötvös kiadó, Budapest 2013.

A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

KÖRNYEZETI FÖLDTUDOMÁNYOK

Tematika:

A tárgy kiegészíti az Általános természeti földrajz tantárgy ismereteit azokkal a földrajzi szférákkal, amelyek az élet elterjedését biztosítják, az emberi tevékenységek és hatások közvetlen földrajzi környezetét jelentik. Itt kerül sor a talajföldrajzi, vízföldrajzi és életföldrajzi jelenségek ismertetésére a földrajzi övezetesség, illetve a tájszerkezet alakulása szempontjából.

A tárgy tartalma:

1. hét: A termelő társadalomba szerveződött ember és környezete I.
2. hét: A termelő társadalomba szerveződött ember és környezete II.
3. hét: A biológiai változatosság megőrzése
4. hét: Erdőgazdálkodás
5. hét: Mezőgazdaság és környezet I.
6. hét: Mezőgazdaság és környezet II.
7. hét: Az élt és a társadalom működésének alapja
8. hét: A bányászat és környezeti hatásai
9. hét: Az épített környezet terjeszkedése és ezek hatásai
10. hét: Hulladékgazdálkodás
11. hét: A légkör
12. hét: A vízburok
13. hét: Az emberi tevékenységek
14. hét: A globális társadlom

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Kerényi A. (szerk.): Környezettan, Mezőgazda kiadó, Budapest 2003.

A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!